

Grundläggande granskning Gr 4/2020

Folkhögskolestyrelsen år 2020

Foto: Jonas Westling

Mars 2021
Ingrid Lindberg
Revisionskontoret
Diarienummer: REV 16-2020

Innehåll

1. Sammanfattande analys	3
Måluppfyllelse	3
Styrning	3
Rekommendationer	3
2. Bakgrund	4
Iakttagelser i 2019 års granskning	4
Folkhögskolestyrelsens yttrande över 2019 års granskning	4
Syfte och revisionsfrågor	5
Avgränsningar	5
Revisionskriterier	5
Metod	5
3. Folkhögskolestyrelsens uppdrag	6
Kommunallagen	6
Fullmäktiges uppdrag till folkhögskolestyrelsen	6
Folkhögskolestyrelsens verksamhetsplan	7
4. Folkhögskolestyrelsens verksamhet under år 2020	8
Folkhögskolestyrelsens styrdokument och protokoll	8
Folkhögskolestyrelsens ekonomistyrning	9
Följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll	11
Folkhögskolestyrelsens uppföljning av verksamhetsmål	12
Åtgärder med anledning av iakttagelser år 2019	13
5. Svar på revisionsfrågor	15
Rekommendationer	15

1. Sammanfattande analys

Måluppfyllelse

Vi bedömer att folkhögskolestyrelsen i huvudsak hade en tillräcklig måluppfyllelse år 2020. Vår granskning visar att styrelsen i hög grad uppfyllde sina målsättningar och att dessa var i enlighet med fullmäktiges övergripande mål. Visserligen redovisade styrelsen ett underskott på -358 tusen kronor vid årets slut men vår bedömning är att styrelsen vidtog åtgärder för att begränsa underskottet. Drygt hälften av styrelsens mål var enligt styrelsens redovisning uppfyllda och resterande mål var delvis uppfyllda.

Styrning

Under året fortsatte folkhögskolestyrelsen det arbete som påbörjades år 2019 med att utveckla styrning och kontroll. Mot bakgrund av omständigheterna med coronapandemin bedömer vi att styrelsen under år 2020 i huvudsak hade en tillräcklig styrning och kontroll över sitt ansvarsområde.

Förutsättningarna för folkhögskolestyrelsens verksamhet ändrades i flera avseenden under år 2020 på grund av effekter av coronapandemin. Positivt var att folkhögskolestyrelsen var aktiv i uppföljningen under år 2020 och vidtog åtgärder med anledning av informationen. Som exempel beslutade styrelsen om att revidera sin verksamhetsplan, övergå till distansundervisning och att anpassa budgeten till förutsättningarna. Vid årets slut redovisade folkhögskolestyrelsen ett underskott på -385 tusen kronor.

Vår bedömning är att styrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder för att rätta till de brister revisorerna identifierat tidigare år. De huvudsakliga brister som kvarstår redovisar vi nedan.

Negativt var att styrelsen inte bedömde om resultatet av den interna kontrollen var tillräckligt eller utvärderade systemet för intern kontroll. Positivt var dock att styrelsen utvecklade sitt arbete med den interna kontrollen. Av redovisningen framgick till skillnad från tidigare år hur kontrollerna genomförts och resultatet av genomförda kontroller.

Styrelsen utvecklade sin målstyrning genom att göra en samlad bedömning om måluppfyllelsen var tillräcklig i förhållande till fullmäktiges mål. Vi saknar dock en redovisning av hur styrelsen kommit fram till den sammanvägda bedömningen.

Rekommendationer

Vi rekommenderar folkhögskolestyrelsen att arbeta med följande områden:

- Fortsätt arbetet med att utveckla redovisningen av målen
- Fortsätt arbetet med att utveckla den interna kontrollen
- Fortsätt att aktivt bevaka frågan om brister i lokalerna vid Vindelns folkhögskola
- Besluta om rutin för ärendeberedning och underlag för plan och budget

Rekommendationerna kommer att följas upp i nästa års granskning.

2. Bakgrund

Styrelser och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med mål, beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelserna och nämnderna ansvarar också för återrapporteringen till fullmäktige.

Revisorerna ska enligt kommunallagen årligen granska styrelser, nämnder och fullmäktigeberedningar. Revisorerna ska pröva om styrelser och nämnder säkerställt att verksamheten är genomförd på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. I granskningen ingår också att pröva om räkenskaper är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. I sin revisionsplan för år 2020 beslutade revisorerna att genomföra grundläggande granskningar av Region Västerbottens samtliga styrelser och nämnder. Denna granskning avser folkhögskolestyrelsen.

Iakttagelser i 2019 års granskning

Under år 2019 utvecklade folkhögskolestyrelsen sin styrning och kontroll i flera avseenden. Styrelsen vidtog åtgärder för att rätta till de brister revisorerna identifierat tidigare år. Revisorernas samlade bedömning var dock att styrelsen ännu inte hade en tillräcklig styrning och kontroll över sitt ansvarsområde.

Styrelsens arbete med den interna kontrollen behövde utvecklas. Det var svårt att utifrån styrelsens redovisning bedöma hur kontrollerna genomförts, om den interna kontrollen utförts i enlighet med vad styrelsen beslutat om och om tillräckliga åtgärder vidtagits. Det fanns också vissa kvalitetsbrister i styrelsens redovisning av måluppfyllelsen.

Folkhögskolestyrelsen hade i huvudsak en tillräcklig måluppfyllelse år 2019. Positivt var också att styrelsen var aktiv i styrningen och uppföljningen av ekonomin.

Rekommendationer

Revisorerna lämnade följande rekommendationer till folkhögskolestyrelsen:

- Fortsätt att utveckla kvaliteten på arbetet med den interna kontrollen.
- Fortsätt utveckla redovisningen av måluppfyllelsen genom att:
 - besluta om mål inom alla inriktningsmål som fullmäktige bedömt att folkhögskolestyrelsen berörs av.
 - göra en sammanvägd bedömning om måluppfyllelsen var tillräcklig i förhållande till fullmäktiges mål.
 - följ upp de uppdrag som fullmäktige beslutat om för folkhögskolestyrelsen.
- Besluta om grundläggande styrdokument såsom rutin för ärendebehandling, dokumenthanteringsplan och underlag för plan och budget.

Folkhögskolestyrelsens yttrande över 2019 års granskning

Folkhögskolestyrelsen svarade på revisorernas granskning den 25 september 2020. Av svaret framgick att styrelsen hade fortsatt arbetet med att utveckla folkhögskoleförvaltningen. Styrelsens ambition var att utveckla kvaliteten på arbetet med den interna kontrollen och målstyrningen. I början av år 2020 fastställde styrelsen en

dokumenthanteringsplan. Styrelsen planerade även att fastställa en rutin för ärendebereidning och underlag för plan och budget.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge underlag till revisorernas för deras ansvarsprövning av folkhögskolestyrelsen. För detta har följande revisionsfrågor besvarats i granskningen:

- Har folkhögskolestyrelsen en tillräcklig måluppfyllelse?
- Har folkhögskolestyrelsen haft en tillräcklig styrning och kontroll över verksamheten inom sitt ansvarsområde?
- Har folkhögskolestyrelsen en tillräckligt utvecklad redovisning av måluppfyllelse?
- Har folkhögskolestyrelsen agerat tillräckligt med anledning av rekommendationerna i föregående års granskning?

Avgränsningar

Granskningen avser folkhögskolestyrelsens verksamhet år 2020. Granskningen omfattar inte om folkhögskolestyrelsen säkerställt att räkenskaperna är rättvisande. Denna del granskas i samband med regionens delårs- och årsbokslut och redovisas i separata rapporter.

Revisionskriterier

Vår bedömning av folkhögskolestyrelsens ansvarsutövande utgår från:

- Kommunallagen (2017:725) kap. 6 § 6
- Fullmäktiges reglemente för folkhögskolestyrelsen
- Fullmäktiges reglemente för intern kontroll
- Övriga uppdrag, mål eller direktiv från fullmäktige till folkhögskolestyrelsen
- Regionstyrelsens anvisningar

Metod

Granskningen är genomförd med stöd av revisionskontorets program för grundläggande granskning av nämnd. Programmet innehåller delar för granskning av nämndernas verksamhetsplaner, protokoll, delårsrapporter, årsrapporter, ekonomistyrning, följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll, följsamhet till regler och rutiner och uppföljning av tidigare års granskningar. Arbetet med granskningen är genomfört av Ingrid Lindberg på revisionskontoret.

Rapporten har kvalitetssäkrats internt genom att den har granskats av annan sakkunnig inom revisionskontoret. Dessutom har folkhögskolechefen getts tillfälle att faktagranska rapporten.

3. Folkhögskolestyrelsens uppdrag

Folkhögskolestyrelsen är ansvarig för de två folkhögskolor som region Västerbotten är huvudman för. Den ena är Vindelns folkhögskola med filialer i Umeå, Åsele och Lycksele. Den andra är Storumans folkhögskola med filialer i Tärnaby och Örnsköldsvik.

Kommunallagen

Folkhögskolestyrelsen har enligt kommunallagens 6 kap 6 § ansvar för att bedriva verksamheten inom sitt ansvarsområde i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Folkhögskolestyrelsen ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten i övrigt bedrivs på ett tillfredsställande sätt.

Fullmäktiges uppdrag till folkhögskolestyrelsen

Folkhögskolestyrelsen har enligt fullmäktiges reglemente verksamhetsansvaret för Vindelns och Storumans folkhögskolor. Vidare ska styrelsen verka för att uppfylla de mål som anges i förordningen om statsbidrag till folkbildningen.

I regionplanen för år 2020–2023 beslutade regionfullmäktige om tolv mål inom tre målområden. Fullmäktige bedömde att folkhögskolestyrelsen berördes av nio mål:

- Hållbart samhälle
 - Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa
 - Västerbotten är det barnvänligaste länet
 - Västerbotten har trygga invånare med inflytande och delaktighet och ett rikt samt aktivt kultur- och föreningsliv
 - Västerbotten är en ledande miljöregion
- God och jämlik hälso- och sjukvård
 - Vi är en attraktiv arbetsgivare med personal som trivs och utvecklas hos oss
 - Vi har en långsiktigt hållbar ekonomi
- Jämlik och attraktiv region
 - Vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samverkanspartner
 - Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering
 - Västerbotten är en attraktiv och jämställd region att leva och verka i samt flytta till

Fullmäktige anvisade 9,61 miljoner kronor till folkhögskolestyrelsens verksamheter för år 2020. Detta utgjorde ca 30 procent av folkhögskolornas budgeterade intäkter. Största delen av skolornas intäkter utgörs av statsbidrag.

Folkhögskolestyrelsens verksamhetsplan

Folkhögskolestyrelsens verksamhetsplan för år 2020 utgick från fullmäktiges mål och målen i förordningen om statsbidrag till folkbildningen. Styrelsen beslutade om 18 indikatorer till de nio mål som fullmäktige bedömt att folkhögskolestyrelsen berördes av. Samtliga indikatorer skulle redovisas i årsrapporten. Dessutom skulle nio av indikatorerna redovisas i delårsrapporten per augusti 2020. Av verksamhetsplanen framgick hur styrelsen hade fördelat budgeten från fullmäktige på de två folkhögskolorna samt den politiska styrelsen.

I maj 2020 (§ 33) reviderade folkhögskolestyrelsen sin verksamhetsplan. Enligt protokollet behövde verksamheten på grund av coronapandemin göra en omställning för att i större utsträckning kunna erbjuda studier på distans. Av en tjänsteskrivelse framgick att lärarnas kunskaper om digitala verktyg och metoder behövde utvecklas. Förslaget innebar att den planerade satsningen på folkhögskolläraryrket fick stå tillbaka till förmån för att utbilda lärare i digitalisering. Genom detta kunde resurser frigöras så att budgeten skulle vara i balans vid årets slut.

Vår kommentar

Vår bedömning är att styrelsens indikatorer för att mäta målen var mätbara. Vi ser positivt på att styrelsen reviderade sin verksamhetsplan med anledning av de förändrade förutsättningarna.

4. Folkhögskolestyrelsens verksamhet under år 2020

Folkhögskolestyrelsens styrdokument och protokoll

Folkhögskolestyrelsen har under år 2020 haft sex protokollförda sammanträden. Av tabellen nedan framgår i vilken grad styrelsen beslutade om grundläggande styrdokument.

Styrdokument	Beslut	Vår kommentar
Verksamhetsplan år 2020	Ja	2019-12-11, § 93
Budget år 2020	Ja	2019-12-11, § 93
Underlag för regionplan och budget för år 2020	Nej	-
Internkontrollplan 2020	Ja	2020-02-21, § 11
Delegationsordning	Ja	2020-09-25, § 44
Rutin för att anmäla delegationsbeslut	Ja	2019-05-08, § 23
Attestordning	Ja	2019-02-14, § 5
Dokumenthanteringsplan	Ja	2020-02-21, § 7
Rutin för ärendeberedning	Nej	-
Delårsrapport per 30 april 2020	Ja	2020-05-07, § 27
Delårsrapport per 31 augusti 2020	Ja	2020-09-25, § 40
Årsrapport för år 2020	Ja	2021-02-16, § 4

Folkhögskolestyrelsen höll sig informerad om coronapandemin och agerade

Av styrelsens protokoll framgår att styrelsen under året fick löpande information om hur coronapandemin påverkade verksamheten inom folkhögskolestyrelsens område. Styrelsens ordförande beslutade i mars 2020 om att undervisningen vid folkhögskolorna tills vidare skulle övergå till distansundervisning. Förvaltningschefen beslutade om maximal restriktivitet avseende tjänsteresor. Styrelsen beslutade i september 2020 att erbjuda fjärrundervisning som alternativ till fysisk närvaro vid samtliga utbildningar under läsåret 2020/2021. Under året reviderade styrelsen sin verksamhetsplan med anledning av att coronapandemin ändrat på förutsättningarna att bedriva undervisning i de fysiska lokalerna.

Folkhögskolestyrelsen gav uppdrag att ta fram en plan för lokalerna i Vindeln

I september 2020 fick styrelsen en rapport från tjänstepersoner inom basenhet fastighet som visade att investeringsbehovet i lokalerna i Vindeln var stort. Fem åtgärder bedömdes vara akuta. Enligt protokollet fanns risk för stängning av lokalerna om myndighetskrav inte följdes. Styrelsen gav fastighetsenheten i uppdrag att presentera en total kostnad för de akuta åtgärderna.

I december 2020 fick styrelsen en återrappport från fastighetsenheten. De akuta åtgärderna beräknades kosta 16,7 miljoner kronor. Det totala renoveringsbehovet uppgick enligt återrapporten till 128 miljoner kronor. Det fanns dock inte några pengar avsatta i regionens investeringsbudget för att åtgärda bristerna. Styrelsen beslutade att uppdra till förvaltningschefen att tillsammans med fastighetsenheten arbeta fram en långsiktigt hållbar plan för lokalerna i Vindeln.

Vår kommentar

Folkhögskolestyrelsen höll sig informerad under året om särskilt viktiga frågor såsom coronapandemin och allvarliga brister i fastigheterna vid Vindelns folkhögskola. Vår bedömning är att styrelsen vidtog rimliga åtgärder med anledning av informationen.

Folkhögskolestyrelsens ekonomistyrning

Tillbakablick på år 2019

År 2019 fick folkhögskolestyrelsen 1 783 tusen kronor mindre statliga intäkter än budgeterat. Med anledning av detta beslutade styrelsen om en organisationsförändring som bland annat innebar förändrat utbud av utbildningar och en minskning av personalstaben vid Vindelns folkhögskola. Vid årets slut redovisade folkhögskolestyrelsen ett resultat i enlighet med budget. Styrelsen uppgav att den på grund av åtgärder i ett tidigt skede klarat att hålla verksamheten vid Vindelns folkhögskola inom tilldelad budget. Kostnadsutvecklingen för år 2019 var 9,24 procent. Styrelsen uppgav att kostnadsutvecklingen berodde på att styrelsen valt att skjuta till eget kapital till budgeten för att finansiera en flytt av verksamheten i Umeå. För övriga poster låg kostnadsutvecklingen inom den budget som regionen tilldelat.

Folkhögskolestyrelsen lämnade inte in budgetunderlag för år 2020

Enligt regionstyrelsens anvisningar skulle folkhögskolestyrelsen lämna in underlag om budget 2020 senast i april 2019. Vår protokollgranskning visar att folkhögskolestyrelsen, i likhet med år 2019, inte beredde något budgetunderlag varken för år 2020 eller för år 2021. Enligt styrelsens yttrande till 2019 års granskning hade dock förvaltningschefen fått ett uppdrag att i början av år 2021 ta fram ett förslag till budgetunderlag för år 2022.

Folkhögskolestyrelsens agerande under år 2020

Granskningen visar att styrelsen vid sina sammanträden under år 2020 fick ekonomiska rapporter. Månadsrapporterna inkluderade resultatredovisning, budgetavvikelser samt sjukfrånvaro både för regionen som helhet och för folkhögskolestyrelsen specifikt. Styrelsen fick även rapportering om merkostnader med anledning av coronapandemin.

Styrelsens delårsrapporter innehöll uppgifter om ekonomiskt resultat för de båda folkhögskolorna och för den politiska styrelsen. Folkhögskolestyrelsen redovisade ett ekonomiskt underskott vid båda delårsrapporterna. Styrelsen kommenterade kortfattat utvecklingen av ekonomin.

I samband med delårsrapporten per april 2020 bedömde styrelsen att ekonomin skulle vara i balans vid årets slut. Styrelsen beskrev att en översyn skulle göras av de ekonomiska konsekvenserna av coronaviruset för att kunna dra slutsatser om vilka justeringar som måste vidtas.

Även vid delårsrapporten per augusti 2020 bedömde styrelsen att ekonomin skulle vara i balans vid årets slut.

Styrelsen beslutade om sin årsrapport den 16 februari 2021. Styrelsen redovisade ett underskott mot budget med 358 tusen kronor vilket var en budgetavvikelse med -4 procent. Kostnadsutvecklingen för år 2020 var 6 procent.

Kostnadsutvecklingen berodde enligt styrelsen på att styrelsen valt att skjuta till eget kapital till personalbefrämjande åtgärder av engångskaraktär på Storumans folkhögskola.

Enligt styrelsens årsrapport berodde den negativa budgetavvikelsen på att samarbetet med arbetsförmedlingen i Storuman inte hade fungerat som planerat. Det saknades deltagare från arbetsförmedlingen i etableringsprogrammet och i studiemotiverande folkhögskolekurs. Detta hade resulterat i en budgetavvikelse på cirka 300 tusen kronor.

Av årsrapporten framgick att effekter av coronapandemin hade påverkat folkhögskolorna främst genom intäktsförluster i form av matförsäljning och internathyra. På kostnadssidan hade den digitala undervisningen medfört ökade kostnader för teknisk utrustning. Detta hade kompensrats genom att vissa delar av driften hade fått minskad budget.

Av styrelsens framtidsbedömning framgick att det fanns en oro framför allt för fastigheterna i Vindeln som är i stort behov av investeringar. Även samarbetet med arbetsförmedlingen var en utmaning. Som en åtgärd uppgav styrelsen att budgeten avseende samarbetet med arbetsförmedlingen för år 2021 var halverad för båda folkhögskolorna då det under lång tid har varit en ojämn intäkt.

Tabellen nedan visar hur folkhögskolestyrelsens ekonomiska resultat utvecklades under år 2020.

Månad	Avvikelse mot budget, miljoner kronor
Januari	-0,3
Februari	-0,3
April	-0,8
Augusti	-0,1
December	-0,4

Vår kommentar

Vår bedömning är att folkhögskolestyrelsen var aktiv i den ekonomiska styrningen och uppföljningen under år 2020. Styrelsens ekonomiska förutsättningar ändrades i viss mån genom minskade intäkter under år 2020 på grund av coronapandemin vilket enligt styrelsen kompensades genom minskad budget för driftskostnader.

Vid årets slut redovisade folkhögskolestyrelsens ett underskott som enligt styrelsen berodde på att arbetsförmedlingen inte anvisat studenter i den omfattning som styrelsen hade budgeterat. I syfte att anpassa budgeten till förutsättningarna uppgav styrelsen att den planerade att minska de budgeterade intäkterna från arbetsförmedlingen för år 2021.

Vår bedömning är att styrelsen vidtog åtgärder för att minimera underskottet för år 2020 och för att undvika liknande underskott kommande år.

Negativt var att folkhögskolestyrelsen, i likhet med år 2019, inte beslutade om ett budgetunderlag inför beredningen av fullmäktiges budget för år 2020.

Följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll

I tabellen nedan har vi sammanställt i vilken grad vi bedömer att folkhögskolestyrelsen för år 2020 uppfyllde kraven i fullmäktiges reglemente för intern kontroll och regionstyrelsens riktlinjer.

Revisionsfråga	Bedömning	Vår kommentar
Organisation		
1. Har folkhögskolestyrelsen beslutat om anpassade riktlinjer för arbetet med intern kontroll?	Ja	2019-09-19, § 45
Risakanalys och internkontrollplan		
2. Har folkhögskolestyrelsen säkerställt att det finns dokumenterade riskbedömningar?	Ja	2020-02-21, § 11
3. Har folkhögskolestyrelsen beslutat om en internkontrollplan?	Ja	2020-02-21, § 11
4. Har folkhögskolestyrelsen säkerställt att internkontrollplanen motsvarar kraven i regionstyrelsens riktlinje för intern kontroll?	Ja	Till skillnad från tidigare år är kontrollerna tydligare beskrivna. Metod och frekvens framgår för samtliga kontroller.
Uppföljning		
5. Har folkhögskolestyrelsen följt upp arbetet med intern kontroll?	Ja	Uppföljningen redovisades i årsrapporten 2021-02-16, § 4. En brist är att styrelsen inte utvärderade sitt arbete med den interna kontrollen.
6. Har folkhögskolestyrelsen säkerställt att kontrollerna i internkontrollplanen är genomförda med tillräcklig kvalitet?	Ja	Till skillnad från tidigare år framgår vilka kontroller som genomförts, hur, när och vem som genomfört kontrollerna samt resultatet av kontrollerna. Vid avvikelser framgår vilka åtgärder som är vidtagna.
7. Har folkhögskolestyrelsen bedömt resultatet av uppföljningen av intern kontroll?	Nej	
8. Har folkhögskolestyrelsen beslutat om tillräckliga åtgärder i händelse av att den interna kontrollen visat på brister?	Nej	Av rapporteringen framgår att verksamheten vidtagit åtgärder i de fall kontrollerna visat på brister. Däremot har styrelsen inte beslutat om några åtgärder. Det framgår inte heller om styrelsen bedömde att de inte behövde vidta några ytterligare åtgärder.
Rapportering till regionstyrelsen		
9. Har folkhögskolestyrelsen i samband med årsrapporten rapporterat resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till regionstyrelsen?	Ja	

Vår kommentar

Positivt var att styrelsen under år 2020 utvecklade sitt arbete med den interna kontrollen enligt fullmäktiges reglemente. Av redovisningen framgick exempelvis, till skillnad från tidigare år, resultatet av de kontroller som genomförts. Vi bedömer att styrelsen år 2020 i huvudsak uppfyllde kraven i regionfullmäktiges reglemente för intern kontroll. Vi anser dock att det är en brist att styrelsen inte har gjort en samlad bedömning av sin interna kontroll.

Folkhögskolestyrelsens uppföljning av verksamhetsmål

Revisorerna ska enligt kommunallagen bedöma om folkhögskolestyrelsen har en tillräcklig måluppfyllelse i förhållande till fullmäktiges övergripande mål. Revisorerna ska också bedöma om folkhögskolestyrelsens redovisning av måluppfyllelsen är tillräckligt utvecklad.

Av regionstyrelsens anvisningar för delårs- och årsrapportering framgick att nämnder och styrelser skulle följa upp och utvärdera sina respektive verksamheter mot bakgrund av de mål som fastställts av fullmäktige och de mål som fastställts i de egna verksamhetsplanerna. I delårsrapporterna skulle styrelser och nämnder lämna prognoser för verksamhetsmålen förväntade resultat vid årets slut.

Delårsrapporten per augusti 2020

Folkhögskolestyrelsen har i enlighet med fullmäktiges direktiv beslutat om två delårsrapporter för år 2020. Vår granskning är inriktad mot den delårsrapport som styrelsen beslutat om per augusti 2020. Enligt kommunallagen ska revisorerna bedöma om resultaten i delårsrapporten är förenliga med fullmäktiges mål.

I regionplanen har regionfullmäktige angett tolv mål inom tre målområden, varav nio har riktats till folkhögskolestyrelsen. I delårsrapporten redovisade folkhögskolestyrelsen en sammanfattande prognos av måluppfyllelsen vid årets slut för de nio målen. Folkhögskolestyrelsen bedömde att den prognostiserade måluppfyllelsen var tillfredsställande mot bakgrund av de förändrade förutsättningar som pandemin medfört. Styrelsen bedömde att sex mål skulle uppnås fullt ut och tre mål skulle uppnås delvis.

I Folkhögskolestyrelsens verksamhetsplan för 2020 har de mål som fullmäktige riktat till styrelsen omsatts till 18 indikatorer. Enligt verksamhetsplanen skulle styrelsen följa upp åtta av de 18 indikatorerna i delårsrapporten per augusti 2020. I delårsrapporten redovisade styrelsen resultatet per augusti 2020 för samtliga 18 indikatorer samt en prognos för måluppfyllelse för hela året. Styrelsen bedömde att tio indikatorer skulle uppnås helt vid årets slut, sju indikatorer skulle delvis uppnås och en indikator skulle inte uppnås vid årets slut. Indikatorn som inte skulle uppnås var den som innebar att dela ut ett design- och hantverksstipendium.

Årsrapporten

Folkhögskolestyrelsen beslutade om sin årsrapport den 17 februari 2021, § 4. Styrelsen redovisade att fem av målen hade uppnåtts och fyra mål var delvis uppnådda. Folkhögskolestyrelsen bedömde att måluppfyllelsen var tillfredsställande utifrån de förändrade förutsättningarna på grund av den rådande pandemin. Styrelsen uppgav att den hade prioriterat en budget i balans, att upprätthålla utbildningskvaliteten och att fortsätta arbetet med att bygga en transparent robust organisation med tydliga rutiner och riktlinjer.

Styrelsens årsrapport var välstrukturerad och hade ett innehåll som följde regionstyrelsens anvisningar. Av årsrapporten framgick både styrelsens samlade bedömning av måluppfyllelsen för de nio mål som fullmäktige riktat till styrelsen och resultatet för de indikatorer som styrelsen följt upp inom varje målområde. Det framgick dock inte tydligt hur styrelsen hade kommit fram till den samlade bedömningen utifrån indikatorernas resultat. Exempelvis hade målet om en långsiktig hållbar ekonomi en indikator som delvis uppfylldes och en indikator som uppfylldes helt. Styrelsen bedömde att målet var uppnått men förklarade inte på vilket sätt styrelsen viktat de olika indikatorerna.

I årsrapporten kommenterade styrelsen orsakerna till avvikelser från måluppfyllelsen. Till stor del berodde avvikelser i måluppfyllnaden på ändrade förutsättningar med anledning av coronapandemin. Exempelvis hade en fysisk etablering av en filial i Sorsele inte genomförts. I stället erbjöds deltagare från Sorsele studier på distans.

Vår kommentar

Vår samlade bedömning är att styrelsen i huvudsak hade en tillräcklig måluppfyllelse för år 2020. Visserligen redovisade styrelsen ett mindre underskott vid årets slut men vår bedömning är att styrelsen vidtog åtgärder för att begränsa underskottet.

Vi bedömer att styrelsen hade en tillfredsställande redovisning av sina mål. Positivt var att styrelsen i enighet med revisorernas rekommendationer utvecklade redovisningen med en samlad bedömning av om fullmäktiges mål var uppfyllda. Vi rekommenderar dock styrelsen att fortsätta utveckla redovisningen genom att i analysen beskriva hur styrelsen kommit fram till den sammanvägda bedömningen. Styrelsen kan exempelvis beskriva på vilket sätt de olika indikatorerna sammanvägts.

Åtgärder med anledning av iakttagelser år 2019

I tabellen nedan har vi sammanställt i vilken grad folkhögskolestyrelsen vidtog tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2019 års granskning.

Rekommendationer 2019 års granskning	Tillräckliga åtgärder	Vår kommentar
Fortsätt att utveckla kvaliteten på arbetet med den interna kontrollen.	Ja	Styrelsen utvecklade kvaliteten på arbetet med den interna kontrollen genom att tydligare redovisa hur den interna kontrollen genomförts och vad resultatet från den interna kontrollen var. Styrelsen bör utveckla kvaliteten ytterligare genom att bedöma om resultatet från den interna kontrollen är tillräckligt samt genom att göra en utvärdering av systemet för den interna kontrollen.
Fortsätt utveckla redovisningen av måluppfyllelsen.	Ja	Styrelsen utvecklade redovisningen genom att göra en samlad bedömning av om fullmäktiges mål uppnått. Styrelsen bör fortsätta att utveckla redovisningen genom att förklara hur styrelsen kommit fram till den samlade bedömningen.

Besluta om grundläggande styrdokument såsom rutin för ärendebereidning, dokumenthanteringsplan och underlag för plan och budget.

Nej

Styrelsen beslutade om en dokumenthanteringsplan, men beslutade inte om en rutin för ärendebereidning eller om underlag för plan och budget.

Vår kommentar

Vår samlade bedömning är att styrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder för att rätta till de brister revisorerna identifierat. Styrelsen fortsatte att ta viktiga steg i att utveckla arbetet med den interna kontrollen och redovisningen av måluppfyllelsen. Vissa brister kvarstår dock, se tabell ovan.

5. Svar på revisionsfrågor

Med hänsyn till omständigheterna med coronapandemin bedömer vi att folkhögskolestyrelsen hade en tillräcklig måluppfyllelse år 2020. Vår granskning visar att styrelsen i hög grad uppfyllde sina målsättningar och att dessa var i enlighet med fullmäktiges övergripande mål.

Vår samlade bedömning är att styrelsen i huvudsak hade en tillfredställande styrning och kontroll över sitt ansvarsområde.

Revisionsfråga	Bedömning	Vår kommentar
Har folkhögskolestyrelsen en tillräcklig måluppfyllelse?	 JA	Fem av nio mål var uppfyllda och resterande mål var delvis uppfyllda.
Har folkhögskolestyrelsen haft en tillräcklig styrning och kontroll över verksamheten inom sitt ansvarsområde?	 DELVIS	Styrelsen utvecklade sitt arbete med målstyrning och intern kontroll, dock kvarstår vissa brister. Styrelsen var aktiv i den ekonomiska styrningen. Styrelsen följde även aktivt särskilt viktiga frågor såsom effekter av coronapandemin och allvarliga brister i lokalerna i Vindeln. Styrelsen beslutade om ett flertal väsentliga styrdokument. Dock saknades beslut om rutin för ärendeberedning och budgetunderlag för år 2020.
Har folkhögskolestyrelsen en tillräckligt utvecklad redovisning av måluppfyllelse?	 JA	Vår bedömning är att redovisningen är tillräckligt utvecklad för att man ska kunna bedöma måluppfyllelsen. Det kvarstår dock kvalitetsbrister i redovisningen.
Har folkhögskolestyrelsen agerat tillräckligt med anledning av rekommendationerna i föregående års granskning?	 JA	Styrelsen fortsatte att utveckla sin styrning och sina rutiner med anledning av revisorernas iakttagelser. Vår bedömning är att styrelsen vidtog tillräckliga åtgärder.

Rekommendationer

Vi rekommenderar folkhögskolestyrelsen att arbeta med följande områden:

- Fortsätt arbetet med att utveckla redovisningen av målen
- Fortsätt arbetet med att utveckla den interna kontrollen
- Fortsätt att aktivt bevaka frågan om brister i lokalerna vid Vindelns folkhögskola
- Besluta om rutin för ärendeberedning och underlag för plan och budget

Umeå den 16 mars 2021

Ingrid Lindberg
Sakkunnig

Revisionskontoret
Region Västerbotten